

مقدمه

بازارگردانی یکی از فعالیت های حیاتی در بازار های مالی است که به تسهیل معاملات و کاهش هزینه های معاملاتی برای سرمایه گذاران کمک می کند. این فعالیت با خرید و فروش اوراق بهادار در بازار انجام می شود و توسط بازارگردانان انجام می پذیرد. علاوه بر این، بازارگردانان با ایجاد تعادل در قیمت ها، از نوسانات شدید قیمت ها جلوگیری می کنند و به حفظ نظم و استقرار بازار کمک می کنند.

بازارگردان کیست؟

بازارگردان (Market Maker) در بازار مالی نقش حیاتی دارد. این شخصیت می تواند یک فرد یا یک شرکت (شخص حقوقی) باشد که مسئولیت تسهیل معاملات در بازار را بر عهده دارد. وظیفه اصلی بازارگردان، تعیین قیمت های خرید و فروش اوراق بهادار است. او به عنوان واسطه ای بین خریداران و فروشندگان عمل می کند و با ارائه قیمت های رقابتی و منصفانه، فرصت های بهتری برای معامله در بازار ایجاد می کند. بازارگردان ها نقش مهمی در حفظ نظم بازار دارند. آن ها با عرضه یا خرید اوراق بهادار در بازار، به ایجاد تعادل در قیمت های خرید و فروش کمک می کنند.

صندوق بازارگردانی چیست؟

به عبارت دیگر، بازارگردان ها به بهبود فرآیند معاملات و کاهش هزینه های معاملاتی برای سرمایه گذاران کمک می کنند و از تعادل و ثبات در معاملات اوراق بهادار مراقبت می کنند. این نهاد مهم در بازار مالی، نقش حیاتی در عملکرد صحیح بازار های مالی ایفا می کنند.

صندوق بازارگردانی چیست؟

صندوق بازارگردانی یکی از انواع [صندوق های سرمایه گذاری](#) است که به جمع آوری وجوه سرمایه گذاران حقوقی می پردازد. این صندوق ها با استفاده از وجوه موجود، عملیات بازارگردانی را انجام می دهند. هدف اصلی این صندوق ها کنترل عرضه و تقاضا، مدیریت نوسانات و افزایش نقدشوندگی ابزارهای سرمایه گذاری است. آن ها می توانند به صورت هم زمان مدیریت عرضه و تقاضا، نوسانات سهام چندین شرکت، صندوق های سرمایه گذاری، اوراق تامین مالی و سایر ابزارهای سرمایه گذاری را برعهده بگیرند و با ایفای تعهدات خود به عنوان بازارگردان، به حفظ ارزش سرمایه گذاری ها کمک کنند.

تفاوت میان صندوق بازارگردانی و سایر صندوق های سرمایه گذاری، الزام بر تسهیل عملیات بازارگردانی و کنترل نوسانات بازار است، در حالی که صندوق های دیگر ممکن است به هدف های متنوعی از جمله رشد سرمایه یا درآمد متمرکز شوند.

وظایف بازارگردان چیست؟

وظایف بازارگردان در یک نگاه به صورت زیر است:

۱. کنترل دامنه نوسانات قیمت: بازارگردان ها مسئولیت کنترل و مدیریت نوسانات قیمت را بر عهده دارند تا بازار به سمت تعادل حرکت کند و از تغییرات ناپایدار جلوگیری شود.
 ۲. جلوگیری از نوسانات شدید: آن ها باید از وقوع نوسانات شدید در بازار جلوگیری کنند که می تواند به نوسانات ناپیوسته و افزایش ریسک برای سرمایه گذاران منجر شود.
 ۳. افزایش قدرت نقدشوندگی: بازارگردان ها با فعالیت های خود در بازار، قدرت نقدشوندگی ابزارهای مالی را افزایش می دهند و به سرمایه گذاران امکان می دهند به سرعت به پول نقد دسترسی پیدا کنند.
 ۴. نزدیک کردن قیمت خرید و فروش: آن ها باید قیمت های خرید و فروش را به حداقل فاصله ای نزدیک کنند تا امکان انجام معاملات با سرعت و با کمترین هزینه ممکن فراهم شود.
 ۵. کاهش هزینه معاملات: با ایجاد تعادل در بازار و کاهش نوسانات، هزینه معاملات برای سرمایه گذاران کاهش می یابد.
- این وظایف بازارگردان ها به منظور حفظ نظم و استقرار در بازار مالی است که از اهمیت بسیاری برخوردارند.

بازارگردانی در بازار بورس ایران چگونه است؟

بازارگردانی در بازار سرمایه ایران صرفاً توسط صندوق های بازارگردانی صورت می گیرد که مراحل تأسیس تا شروع فعالیت این نوع از صندوق ها بدین شکل است:

جهت تشکیل صندوق های سرمایه گذاری اختصاصی بازارگردانی، در ابتدا نهادهای مالی دارای صلاحیت، درخواست خود را به سازمان بورس ارائه می دهند. پس از ارسال درخواست، سازمان بورس طی حداکثر ۱۵ روز نظر خود را اعلام می کند. اگر موافقت شود، مجوز فعالیت بازارگردانی برای متقاضی صادر می شود، که حداکثر به مدت یک سال قابل تمدید است.

بازارگردان ها بر اساس ماده ۶ قانون سازمان بورس موظفند فعالیت بازارگردانی را در کد بازارگردانی انجام دهند. برای انتقال اوراق به کد بازارگردانی، باید فرمی را که به تأیید مالک یا مالکان ورقه بهادار رسیده تکمیل کنند و به شرکت سپرده گذاری مرکزی بدهند تا تعداد اوراق به کد منتقل شود. سپس یک ایستگاه معاملاتی به بازارگردان اختصاص می یابد تا او بتواند معاملاتش را از طریق این ایستگاه معاملاتی انجام بدهد. بازارگردان ها باید در مقاطع ۳ ماهه تمامی معاملات ورقه بهادار، دریافت ها، پرداخت ها، هزینه ها و درآمدهای مرتبط با بازارگردانی را در سرفصل حساب های جداگانه ثبت کنند و به سازمان بورس و اوراق بهادار گزارش کنند.

مزایای صندوق های بازارگردانی

مزایای صندوق های بازارگردانی شامل موارد زیر می باشد:

۱. حفظ نقدشوندگی: بازارگردان ها در صندوق های بازارگردانی مسئول حفظ نقدشوندگی انواع اوراق بهادار و ابزارهای سرمایه گذاری هستند، که این امر برای سرمایه گذاران اهمیت زیادی دارد و باعث افزایش اعتماد آن ها به صندوق می شود.
۲. کنترل نوسانات قیمتی: با انجام فعالیت های بازارگردانی، این صندوق ها تلاش می کنند تا نوسانات قیمتی را در بازار کنترل کنند و به حداقل برسانند که این امر برای سرمایه گذاران بازار امنیت بیشتری فراهم می کند.
۳. مدیریت ریسک: صندوق های بازارگردانی به کمک بازارگردانان، موظف به مدیریت ریسک انواع اوراق بهادار و ابزارهای سرمایه گذاری در شرایط مختلف هستند تا سرمایه گذاران را در برابر خطرات مختلف محافظت کنند.
۴. مدیریت عرضه و تقاضا: این صندوق ها مسئول مدیریت عرضه و تقاضا در بازار هستند تا تعادل مناسبی بین این دو ایجاد شود و نوسانات ناپایدار کاهش یابد.
۵. کنترل هیجانات بازار: بازارگردانان در شرایط اضطراری و هیجانات بازار، مسئول کنترل و مدیریت هیجانات بازار هستند تا از وقوع حوادث ناخواسته جلوگیری کنند و بازار را در مسیر صحیح نگه دارند.

صندوق بازارگردانی چیست؟

۶. معاف از مالیات: طبق ماده ۳۳ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، معاملاتی که توسط بازارگردان‌ها و صندوق‌های بازارگردانی انجام می‌گیرد شامل مالیات مقطوع نیم درصدی نخواهد بود.

۷. نزدیک نگه داشتن قیمت دارایی به ارزش ذاتی: بازارگردانان تلاش می‌کنند تا قیمت دارایی‌ها را به حداقل فاصله از ارزش ذاتی آن‌ها نگه دارند و از وقوع نوسانات ناپایدار جلوگیری کنند، که این امر برای سرمایه‌گذاران اهمیت زیادی دارد زیرا از دست دادن ارزش سرمایه‌گذاری شان را کاهش می‌دهد.

سرمایه‌گذاری در صندوق‌های بازارگردانی

سرمایه بازارگردان‌ها از طرف سهامداران عمده تأمین می‌گردد. این سرمایه می‌تواند انتقال بخشی از سهام سهامدار عمده به کد بازارگردان باشد یا در قالب وجه نقد صورت پذیرد. همچنین هدف این انتقال مالکیت، کسب سود نیست بلکه حفظ ارزش سهام می‌باشد. بنابراین این نوع از صندوق‌ها مناسب سرمایه‌گذاری برای اشخاص حقیقی نیستند و صرفاً افرادی که دارای سرمایه بالایی چه به صورت وجه نقد و یا چه به صورت درصدی از سهام شرکت هستند می‌توانند در این نوع صندوق‌ها ورود پیدا کنند. به عبارت دیگر اکثراً سهامداران عمده درصدی از سهام را به کد‌های بازارگردانی انتقال می‌دهند تا این صندوق‌ها اقدام به متعادل ساختن قیمت‌ها و افزایش نقدشوندگی نمایند.

سخن آخر

در پایان، می‌توان گفت که بازارگردانی و صندوق‌های بازارگردانی نقش بسیار مهمی در حفظ نظم و استقرار در بازارهای مالی دارند. این نهادها با تأمین نقدشوندگی، کنترل نوسانات قیمتی، مدیریت ریسک، و تسهیل معاملات، به سرمایه‌گذاران امکان می‌دهند تا به سرعت و با اطمینان در بازارهای مالی عمل کنند.